

*ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՀՐԱՄԱՆ*

№՝ 869-Ա/2

«04» 08 2017թ.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0811.04.4

«ԽՈՉԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ»

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ

ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՆԵՐԴՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010թ. մարտի 4-ի N 8 արձանագրային որոշման 14-րդ՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասնագիտությունների և որակավորումների՝ կարողությունների ձևավորմանը միտված պետական կրթական չափորոշիչների մշակման և ներդրման հայեցակարգին ու գործողությունների ցանկին հավանություն տալու մասին» կետը, Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի 2012թ. օգոստոսի 10-ի N777-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովի փորձագիտական եզրակացությունը՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ ԵՄ

1. Հաստատել նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը մեկ պարբերաշրջանի ընթացքում փորձարկման նպատակով ուսումնական հաստատություններում ներդնել 2018թ. սեպտեմբերի 1-ից:
3. Նախարարության աշխատակազմի նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության վարչության պետին. մինչև 2017 թվականի դեկտեմբերի 30-ը հաստատման ներկայացնել այն ուսումնական հաստատությունների ցանկը, որոնցում փորձարկման նպատակով ներդրվելու է նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը:
4. Կրթության ազգային ինստիտուտի տնօրենին. ապահովել չափորոշիչի փորձարկման ընթացքի վերաբերյալ ուսումնական հաստատություններից վերլուծական հաշվետվությունների ստացումը:
5. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Մանուկ Մկրտչյանին:

Վ. Վաթ

?????? ???????
Aug 4 2017 3:39 AM

/ԼԵՎՈՆ ՄԿՐՏՉԱՆ

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐԻԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

0811.04.4 «ԽՈՉԱՔՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱՔՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ»

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն չափորոշիչը սահմանում է նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության՝ ՀՀ կառավարության 2016 թվականի հուլիսի 7-ի N 714 –Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության որակավորումների ազգային շրջանակի 4-րդ մակարդակի 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորմանը ներկայացվող պահանջները, հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, ուսանողների ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և առավելագույն ծավալները:
2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել ուսուցման հետևյալ ձևերով՝
  - 1) առկա,
  - 2) դրսեկության (էքստեռնատ):
3. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման համար սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
  - 1) կրթության առկա ձևով՝
    - ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 1 տարի
    - բ. հիմնական կրթության հիմքով՝ միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում՝ 3 տարի
  - 2) դրսեկության (էքստեռնատ) ձևով կրթության հիմքը և ուսուցման տևողությունը որոշում է ուսումնական հաստատությունը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական

ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստենսատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշման:

4. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ կրթության հիմքով և հիմնական կրթության հիմքով՝ ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 1368 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 2214 ժամ: Հիմնական կրթական ծրագիրը հիմնական կրթության հիմքով՝ միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 104 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) 0811.04.4 «ԽՈԶԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈԶԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ

ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման մասնագետի մասնագիտական գործունեության բնութագիրը տրվում է ըստ զբաղմունքների տեսակների և մասնագիտական պարտականությունների:
6. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորմամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքը.
- 1) Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների:
7. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորմամբ մասնագետի մասնագիտական գործունեության պարտականություններն են.
- 1) կրել պատասխանատվություն աշխատանքի վերջնարդյունքի համար,
  - 2) աշխատել թիմով, արդյունավետ շփվել կոլեգաների, ղեկավարության և հաճախորդների հետ,
  - 3) կազմակերպել սեփական գործունեությունը՝ պահպանելով աշխատանքային օրենսդրության պահանջները և սանիտարահիգիենիկ նորմերի ու էկոլոգիական անվտանգության կանոնները,
  - 4) կատարել անձնական հիգիենայի պահանջները,
  - 5) տիրապետել համապատասխան տեխնիկական միջոցներին, սարքավորումներին և գործիքներին,
  - 6) իրականացնել տարբեր սեռահասակային խմբերի խոզերի կերակրման և խնամքի աշխատանքներ,
  - 7) մասնակցել անասնաբուժասանիտարական աշխատանքներին,
  - 8) մասնակցել ծնի ընդունման և մերունների բեղմնավորման միջոցառումներին,
  - 9) լրացնել գրանցանատյանները և անհրաժեշտ փաստաթղթերը, կազմել ընդունման-հանձնման ակտեր,

10) ապահովել աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահանջները:

ԳԼՈՒԽ 3

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0811.04.4

«ԽՈՉԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

8. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ ընդհանուր պահանջները սահմանվում է շրջանավարտին ներկայացվող ընդհանուր պահանջների համաձայն:
9. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած շրջանավարտը պետք է.
  - 1) Ժամանակակից անհատի և քաղաքացու ձևավորման պահանջներին համապատասխան ունենա ազգային և համաշխարհային մշակույթի ու պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ,
  - 2) ունենա մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքներ, կարողանա դրանք կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում,
  - 3) մասնագիտական գործիքները, սարքավորումները, հարմարանքները և նյութերը արդյունավետ և նպատակային օգտագործելու նպատակով կիրառի մասնագիտական տեսական ու գործնական գիտելիքները,
  - 4) ունենա մասնագիտական գործողությունները գործող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտություններ,
  - 5) ճիշտ ընկալի և կիրառի մասնագիտական տերմինաբանությունը,
  - 6) ունենա մասնագիտական գործունեության ժամանակ համապատասխան գործողությունների սոցիալական հետևանքները հաշվի առնելու հմտություն,
  - 7) ունենա մասնագիտական ինքնազարգացման և կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ տեղեկությունները ընտրելու և մասնագիտական աղբյուրներից ձեռք բերելու հմտություն,
  - 8) ցուցաբերի աշխատանքային խնդիրների լուծման ընթացքում պատասխանատվություն ստանձնելու, հիմնավորված լուծումներ գտնելու կարողություն,
  - 9) ունենա ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում աշխատելու հմտություն:

ԳԼՈՒԽ 4

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0811.04.4

«ԽՈՉԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

10. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի նկատմամբ պահանջները սահմանվում է ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների, առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական կարողությունների բնագավառում շրջանավարտին ներկայացվող պահանջների համաձայն:
11. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է՝
  - 1) ցուցաբերի ՀՀ Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նորմատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթների իմացություն,
  - 2) տիրապետի հայոց լեզվին,
  - 3) հաղորդակցվի առնվազն մեկ օտար լեզվով,
  - 4) ցուցաբերի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին տիրապետելու կարողություն,
  - 5) ցուցաբերի ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
  - 6) ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ,
  - 7) տիրապետի էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությանը, բնապահպանակ անգլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթներին,
  - 8) ցուցաբերի մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների վերաբերյալ իմացություններ,
  - 9) պատկերացում ունենա արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում գործելու հիմնական սկզբունքներին և մոտեցումներին, տեղյակ լինի փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցվածքին և ձևերին, օգտագործի անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի հավելված 1-ի աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլներով ներկայացված առանցքային հմտություններին:
13. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի հավելված 1-ի աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլներով ներկայացված ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողություններին:

ԳԼՈՒԽ 5

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0811.04.4

«ԽՈՉԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

14. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) Ուսումնական պարապմունքներ վարող դասախոսը պետք է ունենա դասընթացի բնույթին համապատասխանող միջին կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության որակավորում, կամ տվյալ մասնագիտական զբաղվածության բնագավառում աշխատանքային գործունեության փորձ՝ եթե տվյալ դասընթացի ուղղությամբ միջին կամ բարձրագույն կրթություն չի իրականացվում: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները վարող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:
  - 2) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա տվյալ մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքի փորձ և մասնագիտական կրթություն:
  - 3) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:
15. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման ուսումնամեթոդական ապահովման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) հաստատությունը պետք է ունենա մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների ծրագրային բովանդակությանը համապատասխանող ուսումնական, մեթոդական և

տեղեկատվական նյութեր (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա և այլն), գնահատման և ատեստավորման նպատակով օգտագործվող նյութեր, ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը նպաստող այլ նյութեր, ուղեցույցներ:

16. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ըստ ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտային համալիրների: Դրանց հազեցվածությունը որոշվում է ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. ընդհանուր հումանիտար առարկաների,
- բ. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների,
- գ. օտար լեզուների,
- դ. սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաների,
- ե. համակարգչային,
- զ. աշխատանքի անվտանգության,
- է. անասնաբուծության,
- ը. սանիտարիայի և հիգիենայի,
- թ. մեխանիզացիայի:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. անատոմիայի,
- բ. քիմիայի,
- գ. ֆիզիկայի,
- դ. անասնաբուժության:

3) Սպորտային համալիրներ՝

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ:

17. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) առկա ուսուցման ձևի համար ուսումնական տարվա սկիզբը սեպտեմբերի 1-ն է, իսկ դրսեկության (էքստեռնատ) ձևով ուսուցման դեպքում սահմանվում է ուսումնական պլաններով,

- 2) ուսումնական յուրաքանչյուր տարվա տևողությունը սահմանվում է ուսումնական պլանով,
- 3) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանզանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները,
- 4) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և պարտադիր պարապմունքների շաբաթական ծավալը չպետք է գերազանցի 36 ժամը՝ առանց նախասիրական առարկաների,
- 5) խորհրդատվությունների և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքների բեռնվածության, ուսումնական խմբի համար խորհրդատվության տարեկան ծավալը կազմում է մինչև 100 ժամը,
- 6) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

18. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաներ.
- 2) պրակտիկայի յուրաքանչյուր տեսակի տևողությունը, սույն չափորոշչով սահմանված պրակտիկայի ընդհանուր տևողությանը համապատասխան, սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով,
- 3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները.
- 4) ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարման ապահովելու համար բավարար կահավորում և տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական արհեստանոցներում, ուսումնափորձական տեղամասերում, հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև կազմակերպություններում, հաստատություններում.
- 5) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման ուսանողների ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) ուսումնառության ընթացքում ուսանողները պարբերաբար ատեստավորվում են, որի նպատակը սույն չափորոշչով սահմանված կարողությունները, նրանց ձեռքբերումները հավաստող վկայություններ ստանալն է,
- 2) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ժամկետների, անցկացման ձևի և ներառվող նյութի ծավալի մասին,
- 3) պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անցկացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիրներ (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով,

4) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա ստուգել շրջանավարտի ձեռք բերած կարողությունների և հմտությունների համապատասխանությունը սույն չափորոշչով 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման մասնագետի համար սահմանված պահանջներին:

ԳԼՈՒԽ 6

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0811.04.4

«ԽՈՉԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

0811.04.01.4 «ՕՊԵՐԱՏՈՐ՝ ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ

ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ԴՐԱ

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու համար հաստատությունը կազմում և հաստատում է առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մոդուլների, ընտրովի դասընթացի ուսումնական ծրագրերը, կրթության կառավարման պետական լիազորված մարմնի երաշխավորած ձևին համապատասխան ուսումնական պլանը՝ հաշվի առնելով հավելված 1-ի 3-րդ աղյուսակում բերված օրինակելի ուսումնական պլանը:
21. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող հաստատությունը սույն չափորոշչի հիման վրա մոդուլային ուսումնական ծրագրերը և ուսումնական պլանը կազմելու ժամանակ՝
- 1) կարող է փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը՝ պահպանելով մասնագետի (շրջանավարտի) կարողություններին և հմտություններին ներկայացվող պահանջները,
  - 2) պետք է մոդուլների արդյունքներին և դրանց կատարման չափանիշներին համապատասխան ուսումնական ծրագրերը մշակելիս հաշվի առնի գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
  - 3) պետք է առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշի տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
  - 4) պետք է միջանկյալ ատեստավորման ընդհանուր շաբաթների սահմաններում որոշի ըստ կիսամյակների այս ատեստավորմանը հատկացվող ժամանակը,
  - 5) պետք է որակավորման նկարագրին համապատասխան, դրա ամբողջացման անհրաժեշտությունը և առանձնահատկությունը հաշվի առնելով, կազմի և հաստատի ընտրովի դասընթացների ուսումնական ծրագրերը,

- 6) օգտվելով երաշխավորված ձևում տրված պարզաբանումներից պետք է կազմի ուսումնական պլանի կիրառման պարզաբանումները,
- 7) պետք է պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշի ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 8) պետք է սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերին համապատասխան ընտրի ամփոփիչ ատեստավորման ձևը:

Հավելված 1

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)
կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության
0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների»
որակավորման պետական կրթական չափորոշիչի
Աղյուսակ 1

**Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4
«Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ**

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»		
1.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-4-17-001
2.	Մոդուլին պատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել ուսանողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
3.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
7.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար,

		<p>2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները,</p> <p>3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները,</p> <p>4) շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը,</p> <p>5) անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:</p>
8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
9.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին,</p> <p>3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք,</p> <p>4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է,</p> <p>5) մասնակցում է դեբատների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:</p>
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
11.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան,</p> <p>3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար,</p> <p>4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի,</p> <p>5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր,</p> <p>6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի,</p> <p>7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:</p>
12.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
13.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հաստեատիրոջ,</p> <p>2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը,</p> <p>3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p>

		<p>4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,</p> <p>5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ,</p> <p>6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը,</p> <p>7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:</p>
14.	Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար
15.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն),</p> <p>2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքագրում է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը,</p> <p>3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p> <p>4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,</p> <p>5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն,</p> <p>6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»		
16.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-4-17-001
17.	Մոդուլին պատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
18.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
19.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
20.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների

		բավարար մակարդակի ապահովումն է:
21.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները
22.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, 2) ըստ հիմնական բնագավառների՝ ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, 4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, 5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, 6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:
23.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
24.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), 2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն) 3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, 4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:
25.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
26.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները, 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:

27.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
28.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին, 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում, 3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն, 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն, 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ, 6) կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն՝ տարբեր կոտրվածքների դեպքում, 7) ներկայացնում է թունավորման տարբեր դեպքերում առաջին օգնության կազմակերպման գործողությունները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»		
29.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-4-17-001
30.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել ուսանողի՝ համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:
31.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
32.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
33.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
34.	Ուսումնառության արդյունք 1	Համակարգչային տեխնիկայի տիրապետում և օպերացիոն համակարգի կիրառում
35.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տիրապետում է համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչներին, 2) տիրապետում է միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմաններին,

		<p>3) տիրապետում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերից (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն),</p> <p>4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը,</p> <p>5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office),</p> <p>6) կարողանում է բացել առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը,</p> <p>7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից,</p> <p>8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում, կատարում է առաջադրված փաստաթղթի տպագրում(Print):</p>
36.	Ուսումնառության արդյունք2	Տեքստերի խմբագրում և ֆորմատավորում
37.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) կարողանում է ծրագրերը պատրաստել՝ հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար,</p> <p>2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ,</p> <p>3) կարողանում է տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ,</p> <p>4) կատարում է մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից,</p> <p>5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անհիմացիաներ և այլն:</p>
38.	Ուսումնառության արդյունք3	Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում
39.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստել դրանք,</p> <p>2) կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ,</p> <p>3) կատարում է ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուններ և այլն),</p> <p>4) փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում,</p> <p>5) ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:</p>
40.	Ուսումնառության արդյունք 4	Գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում
41.	Կատարման չափանիշներ	1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ,

		<ul style="list-style-type: none"> 2) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, 3) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ, 4) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով, 5) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները, 6) գծագրում է տեքստային բլոկներ, 7) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:
42.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրերով
43.	Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը, 2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ, 3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով, 4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար, 5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:
44.	Ուսումնառության արդյունք 6	Աշխատել համացանցում
45.	Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է «համացանց» հասկացությունը, 2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը, 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը, 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից), 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները, 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում , ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում, 7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացիա (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն» մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈԶԵՐԻ ԱՆԱՏՈՄԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»		
1.	Մոդուլի դասիչը	ՕԽՀ-4-17-001
2.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզերի անատոմիական կառուցվածքի՝ կմախքի, մկանակազմի, ներքին օրգանների կառուցվածքի և տեղադրության վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
3.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերի կմախքի կառուցվածքը
7.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ոսկորների կառուցվածքը և տիպերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում իրանի կմախքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում գլխի կմախքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում վերջավորությունների կմախքը, 5) ճիշտ է ներկայացնում ոսկորների միացման տեսակները:

8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի կմախքային մկանները
9.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կմախքային մկանները, ջլերը և կապանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում իրանի մկանները, 3) ճիշտ է ներկայացնում գլխի մկանները, 4) ճիշտ է ներկայացնում կրծքի և կոնքի վերջավորությունների մկանները:
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի ներքին օրգանների կառուցվածքը և տեղադրությունը
11.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մարսողական համակարգի կառուցվածքը և տեղադրությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում շնչառական համակարգի կառուցվածքը և տեղադրությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում սիրտ-անոթային համակարգի կառուցվածքը և տեղադրությունը, 4) ճիշտ է ներկայացնում արտաթորման համակարգի կառուցվածքը և տեղադրությունը, 5) ճիշտ է ներկայացնում բազմացման օրգանների կառուցվածքը և տեղադրությունը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՋԵՐԻ ԿԵՆՍԱՔԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ, ԲՈՒԾԱՐԱՆԱՅԻՆ ՑԵՂԵՐԸ»		
12.	Մոդուլի դասիչը	ՕԽՀ-4-17-002
13.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզերի կենսաբանական և տնտեսական առանձնահատկությունների, գնահատման և բուժարանային հիմնական ցեղերի վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
14.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
15.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
16.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
17.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերի կենսաբանական և տնտեսական առանձնահատկությունները

18.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վաղահասությունը, բազմապտղությունը, հղիության կարճ տևողությունը, 2) ճիշտ ներկայացնում ամենակերությունը, կերահատուցումը, մսի բարձր սննդարարությունը, սպանդային բարձր ելքը:
19.	Ուսումնառության արդյունք2	Կատարել խոզերի գնահատում
20.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում խոզերի բռնիտավորումը, 2) ճիշտ է կատարում խոզերի գնահատում՝ ըստ արտակազմվածքի, 3) ճիշտ է կատարում խոզերի գնահատում՝ ըստ համակազմվածքի:
21.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի բուժարանային ցեղերը
22.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի ծագումը, 2) ճիշտ է բնութագրում զարգացումը, 3) ճիշտ է բնութագրում ՀՀ-ում բուծվող խոզերի հիմնական ցեղերը:
23.	Ուսումնառության արդյունք 4	Դասակարգել խոզերի ցեղերը ըստ մթերատվության
24.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում մսային ուղղության ցեղերը, 2) ճիշտ է բնութագրում մսաճարպային ուղղության ցեղերը, 3) ճիշտ է բնութագրում ճարպային ուղղության ցեղերը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆ ԵՎ ՎԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ»		
25.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-003
26.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ փաստաթղթերի կազմման, լրացման, վարման վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
27.	Մոդուլի տևողությունը	24 ժամ
28.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
29.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
30.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել փաստաթղթերի լրացման և կազմման կարգը

31.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կազմում փաստաթղթերը և պահպանում իրավական նորմերը, 2) ճիշտ է լրացնում փաստաթղթերը և պահպանում իրավական նորմերը, 3) ճիշտ է վարում գրանցամատյանները:
32.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ակտերի տեսակները
33.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կազմում և լրացնում ընդունման ակտերը, 2) ճիշտ է կազմում և լրացնում հանձնման ակտերը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՂԵՐԻ ՄԹԵՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԱՃԵՑՈՒՄԸ, ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ»		
34.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-004
35.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզերի մթերատվության աճի ու զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ, որը հնարավորություն կտա գործնականում լիարժեք կազմակերպելու խոզերի աճեցման գործընթացները:
36.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
37.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՕԽՀ-4-17-002 «Խոզերի կենսաբանական և տնտեսական առանձնահատկությունները, գնահատումը, բուժարանային ցեղեր» և ՕԽՀ-4-17-003 «Փաստաթղթերի լրացման և վարման կարգը» մոդուլները:
38.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
39.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մսային մթերատվությունը բնութագրող ցուցանիշները
40.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզի մսի քիմիական կազմը և որակական ցուցանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում մսային մթերատվությունը բնութագրող ցուցանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում մսային մթերատվության վրա ազդող գործոնները:
41.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի աճեցման և զարգացման օրինաչափությունները
42.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոճկորների աճեցման տեխնոլոգիան,

		<p>2) ճիշտ է ներկայացնում խոճկորների զարգացման դինամիկան,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում աճի հաշվառման մեթոդները,</p> <p>4) ճիշտ է ցուցաբերում աճի բացարձակ, միջին օրական և հարաբերական քաշաճը հաշվելու կարողություն,</p> <p>5) ճիշտ է կազմակերպում մորից անջատված խոճկորների աճեցումը և զարգացումը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՋԵՐԻ ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՀԱՆԴԻՊՈՂ ՀԻՎԱՆՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»		
43.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-005
44.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզերի հիվանդությունների, դրանց կանխարգելման, պայքարի միջոցառումների կազմակերպման, հիվանդ խոզերին առաջնային օգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
45.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
46.	Մուտքային պահանջները	Մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
47.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
48.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերի հաճախակի հանդիպող ներքին ոչ վարակիչ հիվանդությունները և դրանց կանխարգելումը
49.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բնութագրում խոզերի հաճախակի հանդիպող ներքին ոչ վարակիչ հիվանդությունները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում ոչ վարակիչ հիվանդությունների արտաքին նշանները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում ոչ վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը:</p>
50.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի հաճախակի հանդիպող վարակիչ հիվանդությունները և դրանց կանխարգելումը
51.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բնութագրում խոզերի հաճախակի հանդիպող վարակիչ հիվանդությունները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում վարակիչ հիվանդությունների արտաքին նշանները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելումը:</p>
52.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի հաճախակի հանդիպող մակաբուծային հիվանդությունները և դրանց կանխարգելումը
53.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում խոզերի հաճախակի հանդիպող մակաբուծային հիվանդությունները,

		<p>2) ճիշտ է ներկայացնում մակաբուծային հիվանդությունների արտաքին նշանները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում մակաբուծային հիվանդությունների կանխարգելումը:</p>
54.	Ուսումնառության արդյունք 4	Իրականացնում է խոզերի ստուգում և առաջնային օգնություն
55.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է իրականացնում խոզերի ստուգում և հիվանդ կենդանիների հայտանաբերում,</p> <p>2) ճիշտ է ցուցաբերում հիվանդ խոզերի առաջնային օգնությունը,</p> <p>3) ճիշտ է կատարում գրառումներ գրանցամատյանում հիվանդ կենդանիների մասին:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՉԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ, ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ, ՀՈՍՔԱԳԾԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ»		
56.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-006
57.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզաբուծական համալիրներում արտադրական գործընթացների մեքենայացման, սարքավորումների, հոսքագծերի շահագործման և սպասարկման վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
58.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
59.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՕԽՀ-4-17-007 «Սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները խոզաբուծական համալիրներում» մոդուլը:
60.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
61.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզաբուծական համալիրների ջրամատակարարման, ջեռուցման, լուսավորության և օդափոխության սարքավորումների շահագործման և սպասարկման աշխատանքները
62.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում ջրամատակարարման սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը,</p> <p>2) ճիշտ է բացատրում լուսավորության և ջեռուցման սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը,</p> <p>3) ճիշտ բացատրում օդափոխության սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը:</p>
63.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կերերի նախապատրաստման, բաշխման, գոմաղբի հեռացման սարքավորումների շահագործման և

		սպասարկման աշխատանքները
64.	Կատարման չափանիշները	1) ճիշտ է բացատրում կերերի նախապատրաստման սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը, 2) ճիշտ է բացատրում կերերի բաշխման սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը, 3) ճիշտ է բացատրում գոմաղբի հեռացման սարքավորումների շահագործման և սպասարկման գործընթացը:
65.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տեխնոլոգիական սարքավորումների անվտանգ շահագործումը
66.	Կատարման չափանիշները	1) ճիշտ է կատարում մեքենաների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործումը, 2) ճիշտ է հայտնաբերում տեխնոլոգիական սարքավորումների մասնակի անսարքությունները, 3) ճիշտ է վերացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների մասնակի անսարքությունները, 4) ճիշտ է պահպանում անվտանգության կանոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՍԱՆԻՏԱՐԱՇԻԳԻԵՆԻԿ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ԽՈՋԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐՆԵՐՈՒՄ»		
67.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-007
68.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզաբուծական համալիրներների անասնաբուժասանիտարական և զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջների վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
69.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
70.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՕԽՀ-4-17-005 «Խոզերի հաճախակի հանդիպող հիվանդությունները» մոդուլը:
71.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
72.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ախտահանման աշխատանքների կազմակերպում
73.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում անասնաշենքի սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ախտահանիչ նյութերը, 3) ճիշտ է պատրաստում ախտահանիչ լուծույթներ՝ պահպանելով անվտանգության կանոնները,

		<p>4) ճիշտ է կատարում անասնաշենքի, կերամանների, ջրամանների մաքրում, լվացում, ախտահանում,</p> <p>5) ճիշտ է իրականացնում շրջապատի, սարքավորումների և գործիքների սանիտարական վիճակի վերահսկում,</p> <p>6) ճիշտ է կիրառում ախտահանության տեխնիկան՝ պահպանելով անվտանգության տեխնիկայի կանոնները:</p>
74.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզաբուժական համալիրների զոոհիգիենիկ պահանջները
75.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում անասնաշենքի զոոհիգիենիկ առաջնային պահանջները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում միկրոկլիմայի օպտիմալ պարամետրերը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում միկրոկլիմայի օպտիմալ պարամետրերի ազդեցությունը խոզերի առողջության վրա,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում միկրոկլիմայի օպտիմալ պարամետրերի նորմաները տարբեր սեռահասակային խմբերի անասնաշենքերում:</p>
76.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել զոոհիգիենիկ պահանջները խոզերի տեղափոխության և ընդունման ժամանակ
77.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի կերակրման և խնամքի աշխատանքները խոզերի տեղափոխության ժամանակ,</p> <p>2 ճիշտ է կազմակերպում խոզերի բեռնման աշխատանքները,</p> <p>3) ճիշտ է կազմակերպում խոզերի բեռնաթափման աշխատանքները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի տեղափոխման համար ժամանակակից տրանսպորտային միջոցները:</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՋԵՐԻ ՊԱՀՎԱԾՔԸ ԵՎ ԽՆԱՄՔԸ»		
78.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-008
79.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ խոզաբուժական համալիրներնեում խոզերի պահվածքի և խնամքի վերաբերյալ և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
80.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
81.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՕԽՀ-4-17-006 «խոզաբուժական համալիրների մեքենաների, սարքավորումների, հոսքագծերի շահագործում և սպասարկում» մոդուլը:
82.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

83.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերի պահվածքի համակարգերը
84.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ազատ զբոսաբակային պահվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում անհատական կացոցա-զբոսաբակային պահվածքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում առանց զբոսանքի խմբակային պահվածքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում մերուների ֆիքսված պահվածքը, 5) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր սեռահասակային խմբերի չափերը, պահվածքի տարբեր եղանակների դեպքում:
85.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի խնամքը
86.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կազմակերպում նորածին խոճկորների խնամքը, 2) ճիշտ է կազմակերպում մորից անջատված խոճկորների խնամքը, 3) ճիշտ է կազմակերպում նորոգման մատղաշի խնամքը, 4) ճիշտ է կազմակերպում մերուների խնամքը:
87.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի կացոցների կառուցվածքը և գլխաքանակի տեղաբաշխման նորմաները
88.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի անասնաշենքի ներքին կահավորանքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում կացոցների կառուցվածքը տարբեր սեռահասակային խմբերի պահվածքի դեպքում, 3) ճիշտ է ներկայացնում գլխաքանակի տեղաբաշխման նորմաները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՉԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԵՐԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄԸ»		
89.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-009
90.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել խոզերի կերակրման համար օգտագործվող կերերի, դրանց ծագման, դասակարգման, որակի, կերային լրացակերերի վերաբերյալ գործնական կարողություններ:
91.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
92.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
93.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

94.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերին տրվող հիմնական կերերը
95.	Կատարման չափանիշներ	1) ճանաչում է խոզերին տրվող հատիկային կերերը, 2) ճանաչում է խոզերին տրվող հյութալի կերերը և արտադրության մնացորդները, 3) ճանաչում է խոզերին տրվող լրացակերերը:
96.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կերերի սննդարարությունը
97.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կերերի քիմիական կազմը, 2) ճիշտ է ներկայացնում կերերի սննդային արժեքը:
98.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել կերերի որակը
99.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է որոշում հատիկային կերերի որակը, 2) ճիշտ է որոշում համակցված կերերի որակը, 3) ճիշտ է որոշում հյութալի կերերի որակը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՉԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐ ՍԵՌԱՀԱՍԱԿԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՄԱՆ ԵՎ ԲՏՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ»		
100.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-010
101.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել խոզերի կերակրման, առանձին սեռահասակային խմբերի համար կազմվող լիարժեք կերաբաժինների, բտման կազմակերպման վերաբերյալ գործնական կարողություններ:
102.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
103.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՕԽՀ-4-17-006 «Խոզաբուծական համալիրներների մեքենաների, սարքավորումների, հոսքագծերի շահագործում եվ սպասարկում» և ՕԽՀ-4-17-009 «Խոզերին տրվող հիմնական կերերի բնութագրումը» մոդուլները:
104.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
105.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել կերաբաժինը և կերանորման

106.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է սահմանում լիարժեք կերակրում հասկացությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում կերանորման, 3) ճիշտ է կազմում կերաբաժինը տարբեր սեռահասակային խմբերի համար, 4) ճիշտ է կատարում կերի ծախսի հաշվարկը:
107.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել խոզերի տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրումը
108.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է պատրաստում կերախառնուրդներ, 2) ճիշտ է կազմակերպում տարբեր հասակի խոճկորների կերակրումը, 3) ճիշտ է կազմակերպում հղի խոզամայրերի կերակրումը, 4) ճիշտ է կազմակերպում կերակրող խոզամայրերի կերակրումը, 5) ճիշտ է կազմակերպում նորոգման մատղաշի կերակրումը, 6) ճիշտ է կազմակերպում վարազների կերակրումը:
109.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմակերպել տարբեր սեռահասակային խմբերի բտումը
110.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կազմակերպում մսային բտումը, 2) ճիշտ է կազմակերպում բեկոնային բտումը, 3) ճիշտ է կազմակերպում խոտանված խոզերի բտումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽՈՋԵՐԻ ՀՈՏԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ, ԶՈՒԳՎՈՐՄԱՆ ՀԱՍԱԿԸ ԵՎ ԾՆԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ»		
111.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-011
112.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հոտի կառուցվածքի, զուգավորման հասակի, զուգավորման եղանակների, ծնի կազմակերպման և ծննդոգնության վերաբերյալ գործնական կարողություններ:
113.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
114.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
115.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

116.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոզերի հոտի կառուցվածքը
117.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում համալիրներն երում կիրառվող հոտի կառուցվածքի տարբերակները, 2) ճիշտ է կազմում հոտի շարժը, 3) ճիշտ է ներկայացնում մայրական հոտի կառուցվածքը:
118.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի զուգավորման հասակը
119.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի սեռական և ֆիզիոլոգիական տարիքը, 2) ճիշտ է տարբերակում սեռահասակային խմբերը, 3) ճիշտ է որոշում մերունների հղիության շրջանը, 4) ճիշտ է ներկայացնում զուգավորման եղանակները, 5) ճիշտ է բացատրում զուգավորման աշխատանքները:
120.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի ծնի կազմակերպման աշխատանքները
121.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում ծնի նախապատրաստական աշխատանքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ծննդօգնությունը, 3) ճիշտ է բացատրում հետծննդյան աշխատանքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆ»		
122.	Մոդուլի դասիչ	ՕԽՀ-4-17-012
123.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները
124.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
125.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի 1 և 2 ուսումնառության արդյունքներն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն: Մյուս ուսումնառության արդյունքների ուսումնասիրությունը նպատակահարմար է իրականացնել որոշակի

		մասնագիտական մոդուլներ յուրացնելուց հետո, որպեսզի դրանց գործնական ձեռքբերումները օգտագործվեն համապատասխան ծրագրեր մշակելու համար:
126.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
127.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը
128.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բիզնես-գործունեության էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) բիզնես-գործունեության տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը ճիշտ է սահմանում, 3) բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը հիմնավորում է, 4) բիզնես-գործունեության համար սեփական հնարավորությունների գնահատումը ճիշտ է, 5) բիզնես-գաղափարի էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 6) բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում, 7) ըստ իրավիճակների հիմնավորում է ձևավորված բիզնես-գաղափարները, 8) բիզնես-գաղափարի տարբերակի գնահատումը ճիշտ է:
129.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը
130.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կազմակերպության կազմակերպչափրավական ձևերի բնութագիրը ճիշտ է, 2) կազմակերպության աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների ընկալումը ճիշտ է, 3) կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 4) կազմակերպության ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը ճիշտ է, 5) կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները ճիշտ է մեկնաբանում, 6) կառավարման ֆունկցիաների բնութագրերը ճիշտ է, 7) կառավարման ոճերի բնութագրերը ճիշտ է, 8) կառավարման ֆունկցիոնալ բաժինների ձևավորման մոտեցումները ճիշտ է, 9) աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները հիմնավոր է,

		<p>10) աշխատողների ընտրության կարգը հիմնավոր է,</p> <p>11) կազմակերպության կառավարմանն առնչվող փաստաթղթերի ձևավորումը ամբողջական և հիմնավոր է,</p> <p>12) կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը իրավաբանորեն ճիշտ է,</p> <p>13) կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները հիմնավոր է:</p>
131.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ
132.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է մեկնաբանում <<շուկա>> հասկացությունը,</p> <p>2) շուկայի հետազոտման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>3) շուկայի հետազոտման հիմնական ուղղությունները բացահայտում է,</p> <p>4) շուկայի հետազոտման գործընթացի փուլերը ճիշտ է բնութագրում,</p> <p>5) ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման մեթոդների ընտրությունը հիմնավոր է,</p> <p>6) շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները ճիշտ է,</p> <p>7) շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>8) շուկայական մրցակցության գնահատումը հիմնավոր է,</p> <p>9) շուկայի հատվածավորումը իրատեսական է,</p> <p>10) մարքեթինգի գաղափարների /4P և 7P/ նշանակությունը ճիշտ է բացահայտում,</p> <p>11) մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները հիմնավորված է:</p>
133.	Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը
134.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը ճիշտ է բացահայտում,</p> <p>2) կազմակերպության ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>3) նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը ճիշտ է,</p> <p>4) աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առնչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը ճիշտ է,</p> <p>5) աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը ճիշտ է բացատրում, նորմաների մեծության ձևավորման</p>

		<p>մեխանիզմը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>6) ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունների բացատրությունը ճիշտ է,</p> <p>7) ֆինանսական ռեսուրսների համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>8) ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները հիմնավոր է,</p> <p>9) հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>10) շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>11) աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>12) ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները հիմնավոր է:</p>
135.	Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի /ծառայության/ գինը
136.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) <<ծախս>> հասկացության բովանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>2) տարբերակում է ծախսերի խմբերը,</p> <p>3) ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>4) ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները ճիշտ է,</p> <p>5) ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը հիմնավոր է ներկայացնում,</p> <p>6) ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>7) ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը ճիշտ է կիրառում,</p> <p>8) հաշվում է ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը,</p> <p>9) ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները ճիշտ է գնահատում,</p>

		<p>10) ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը ճիշտ է,</p> <p>11) անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:</p>
137.	Ուսումնառության արդյունք 6	Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր
138.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բիզնես-գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) բիզնես-պլանի բաժինների բովանդակության մեկնաբանությունները ճիշտ է, 3) բիզնես-պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ճիշտ է կատարում SWOT վերլուծություն, 5) SWOT վերլուծության արդյունքները կիրառում է բիզնես պլանը մշակելու գործընթացում, 6) Բիզնես-պլանով նախատեսվող միջոցառումները հիմնավորված է, 7) բիզնես-պլանի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը հիմնավոր է, 8) բիզնես-պլանի կատարումն ապահովող ռեսուրսների մեծությունները ճիշտ է սահմանվել, 9) բիզնես պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը հիմնավոր են:
139.	Ուսումնառության արդյունք 7	Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություններ
140.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները ճիշտ է մեկնաբանում, 2) հարկային օրենսդրության հիմնական հասկացությունները ճիշտ է բացատրում, 3) հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը ճիշտ է կատարում, 4) հարկերի և տուրքերի մեծությունը ճիշտ է հաշվարկում, 5) հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխանում է օրենսդրության պահանջներին, 6) ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը ճիշտ է ներկայացնում, 7) անհրաժեշտ ֆինանսական հաշվետվությունները ճիշտ է լրացնում,

		<p>8) ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները ճիշտ է բացատրում,</p> <p>9) ստուգումների հետ կապված տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները ճիշտ է ներկայացնում:</p>
--	--	--

**Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 0811.04.4 «Խոզաբուծություն»
մասնագիտության 0811.04.01.4 «Օպերատոր՝ խոզաբուծական համալիրների» որակավորման
օրինակելի ուսումնական պլան**

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ուսուցման - մաներ աշխատվող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		27	18	1
3.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
4.	Պատմություն		54	36	1
5.	Օտար լեզու		90	60	1
6.	Ֆիզիկական կուլտուրա		90	60	1
7.	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
8.	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		42	28	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		519	346	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		54	36	1
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
3.	Համակարգչային օպերատորություն		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		162	108	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Խոզերի անատոմիական կառուցվածքի առանձնահատկությունները		54	36	1
2.	Խոզերի կենսաբանական և տնտեսական առանձնահատկությունները, գնահատումը և բուժարանային ցեղերը		54	36	1

3.	Փաստաթղթերի լրացման և վարման կարգը		36	24	1
4.	Խոզերի մթերատվությունը, աճեցումը, զարգացումը		54	36	1
5.	Խոզերի հաճախակի հանդիպող հիվանդությունները		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		252	168	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Խոզաբուծական համալիրների մեքենաների, սարքավորումների, հոսքագծերի շահագործում և սպասարկում		108	72	1
2.	Սանիտարահիգիենիկ առաջնային պահանջները խոզաբուծական համալիրներներում		54	36	1
3.	Խոզերի պահվածքը և խնամքը		81	54	1
4.	Խոզերին տրվող հիմնական կերերի բնութագրումը		54	36	1
5.	Խոզերի տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման և բտման կազմակերպումը		108	72	1
6.	Խոզերի հոտի կառուցվածքը, զուգավորման հասակը և ծնի կազմակերպումը		81	54	1
7.	Ձեռներեցություն		108	72	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		594	396	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		54	36	1
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		39	26	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	30	1620	1080	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		100		
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ	8			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	2			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	1			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	41			